

Cirkulärnr: 1992:129
Diariernr: 1992:2383
Handläggare: Sven Hammarstedt
Avdsek: SAM Räddn
Datum: 1992-09-09
Mottagare: Kommunstyrelsen
Räddningsnämnden
Rubrik: Regeringsbeslut i fråga om ändring av
räddningstjänstplan för Finspång kommun

Regeringsbeslut i fråga om ändring av räddningstjänstplan för Finspångs kommun

SAMMANFATTNING

- * Beslutet skall inte uppfattas som prejudicerande för dimensionering av kommunens räddningstjänst.
- * Beslutet är dock vägledande på så sätt att kommunens ambitionsnivå inte enbart kan styras av ekonomiska bedömningar. Kravet enligt lagstiftningen "att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt" måste uppfyllas.
- * Kommunen måste som grund för sitt ställningstagande om ekonomisk ram för räddningstjänst ha en objektiv riskanalys med konsekvensbeskrivning. Av analysen måste också framgå vilka krav kommunen ställer på insatsstyrkan. Möjligheter till olika former av samverkan - med kommuner eller andra - skall framgå.

BESKRIVNING AV FALLET

I samband med tillsynsbesök i Finspång bedömde länsstyrelsen och Räddningsverket att kommunens dimensionering av räddningsstyrkorna var otillräcklig. Det hävdades att räddningsinsatser inte skulle kunna göras inom hela kommunen inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt. Detta gällde framförallt livräddningsinsatser med rökdykare i kommundelarna Rejmyre och Hällestad. Beredskapsstyrkorna i Rejmyre och Hällestad bestod båda av ett befäl och tre brandmän, samtliga deltidsanställda.

När det gällde beredskapsorganisationen i Finspångs tätort ansåg tillsynsmyndigheterna att förutom den befintliga heltidsstyrkan om ett befäl och fyra brandmän borde även fortsättningsvis en beredskapsstyrka om minst ett befäl och tre brandmän finnas i tätorten. Motivet till detta var bedömningen att riskbild i Finspångs tätort motiverar att man kan påbörja samtidig utvärdig livräddning och släckning och invändig livräddningsinsats med rökdykare. Dessutom gjordes bedömningen att ytterligare en rökdykargrupp skulle kunna organiseras inom rimlig tid dels som förstärkning dels som avlösning till den först insatta gruppen.

När det gäller möjligheterna att klara angiven beredskap genom avtal om förstärkning med exempelvis annan kommun anger Räddningsverket att sådan förstärkning kan erhållas först efter ca 30 minuter inom Hällestadsområdet, upptill 45 minuter inom Rejmyreområdet och 20 - 30 minuter inom Finspångs tätort. Ingenting av tiderna bedömdes som acceptabla med hänsyn till aktuell riskbild.

Finspångs kommun avvisade tillsynsmyndigheternas synpunkter och utarbetade i stället en räddningstjänstplan grundad på en ekonomisk ram. Den nya planen innebar att beredskapsstyrkorna i Hällestad och Rejmyre minskades till ett befäl och två brandmän. Samma numerär angavs för deltidsstyrkan i Finspångs tätort.

Länsstyrelsen i Östergötlands län begärde att Räddningsverket skulle föra ärendet vidare till regeringen för prövning. Regeringen har den 11 och 25 juni fattat beslut i fallet och därvid anslutit sig till vad Räddningsverket angivit dvs deltidsstyrkorna i Hällestad och Rejmyre

ska bestå av ett befäl och fyra brandmän medan deltidsstyrkan i Finspång ska bestå av ett befäl och tre brandmän.

KOMMENTAR

Kommunförbundet vill med anledning av beslutet lämna följande kommentarer. Dessa bör kunna tjäna som ledning för kommunerna i samband med eventuellt arbete med översyn av räddningstjänstorganisationen.

Enligt 4 § räddningstjänstlagen ska räddningstjänsten planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

När det gäller kommunal räddningstjänst ankommer det på den enskilda kommunen att välja ambitionsnivå men det förutsätter att man gör rimlig avvägning mellan kostnader och måluppfyllelse. Däri ligger att kunna redovisa att insatser kan ske inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt med hänsyn till den lokala risksituationen och till de lokala förutsättningarna.

I det redovisade fallet har kommunen huvudsakligen utifrån ekonomiska skäl format sin räddningstjänstorganisation. Under handläggning av ärendet har kommunen inte anfört avvikande uppfattning mot den riskbedömning som Räddningsverket och länstyrelsen gjort. Om kommunen nu skulle anse att värderingen är felaktig eller om förhållandena ändrats exempelvis genom ändrad möjlighet till förstärkning av de egna resurserna genom avtal med annan kommun eller med industri eller annat organ står det kommunen fritt att utarbeta ett nytt förslag till räddningstjänstplan och underställa den tillsynsmyndigheterna för förnyat samråd. Ett nytt förslag måste dock vara kopplat till en reell risk- och konsekvensanalys.

Enligt kommunförbundets mening kan det nu avgivna beslutet inte tas som ett generellt ställningstagande beträffande dimensionering av de kommunala insatsstyrkorna. De bedömningar avseende bl a dimensionering, som ligger till grund för de aktuella besluten gäller endast Finspångs kommun. Däremot bör beslutet ses som vägledande när det gäller kommunernas skyldighet att som underlag för sin dimensionering, förutom de ekonomiska aspekterna, även kunna redovisa en genomgripande riskanalys och konsekvensbeskrivning.

Efter värdering av riskobjekt i kommunen, bedömning av erforderliga insatstider och vilka krav som ska ställas på insatsen kan bedömas hur stora styrkor som krävs och vilka kompetenskrav som måste vara uppfyllda. Krävs samtidig insats för utvärdig livräddning, släckning och invändig livräddningsinsats med rökdykare får det direkt verkan på dimensionering av insatsstyrkans storlek. Det är viktigt att påpeka att det inte är en förutsättning att kommunen med egen personal organiserar hela insatsstyrkan. Genom samverkan (avtal) med annan kommun eller med annat organ kan den erforderliga organisationen formos.

En sammanläggning av dessa bedömningar till en helhet - där effektiviteten och de ekonomiska konsekvenserna kan bedömas från rimlighetssynpunkt - är en förutsättning för kommunens utformning av sin räddningstjänstorganisation.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Samhällsbyggnad och miljöpolitik

Jane Cederqvist

Sven Hammarstedt